

Referat fra høringsmøte – pålegg om tiltaksplan for forurenset sjøbunn

16.1.2018 - Fylkesmannen i Nordland

Hensikt og program for møtet ble presentert av Oddlaug Ellen Knutsen fra Fylkesmannen.

- Sikre at grunnlaget for endelig vedtak om tiltaksplan for forurenset sjøbunn blir best mulig
 - Ønskelig å lande en del problemstillinger
 - Høringsfrist 15.2.2017
-

Oppdraget – Opprydding av forurenset sjøbunn ved prioriterte skipsverft

- Bakgrunn og politisk mandat;
 - Kartlegging av forurenset sjøbunn i områder med skipsverft (2004 – 2006)
 - St.m. nr. 14 (2006-2007) «Sammen for et giftfritt miljø»
 - Hvem er ansvarlig for forurensningen?
 - tilknytning til forurensningen
 - evne til å iverksette undersøkelser
 - interesse i at undersøkelser gjøres
 - hensyn til rimelighet
-

Fastsetting av miljømål i havneområder v/ Torgeir Fahle, Fylkesmannen

- Miljømål – jobbe for å nå god økologisk og kjemisk tilstand
- I sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF) jobber man etter tiltaksmetoden. Når alle realistiske tiltak er utført har vannforekomsten godt økologisk potensial
- Mange små havner i Nordland
- Det finnes ikke fastsatte miljømål for sterkt modifiserte vannforekomster (som Svolvær), men målene skal fastsettes ved hjelp av «tiltaksmetoden».

Innspill:

Det ble pekt på at vannforskriften ikke kan gi egne pålegg/vedtak, disse må hjemles i annet sektorlovverk.

Tiltaksplan for opprydding i forurenset sjøbunn v/ Marit Torsvik, Fylkesmannen

- Gjennomgang av sjekklister for tiltaksplan

Innspill:

- Hvordan kan Fylkesmannen konkludere med at tilførsel av forurensning fra land til sjø er stoppet når det fremdeles er andre bedrifter i samme område som slipper ut?
 - Bedriftene mangler bestillerkompetanse.
 - Det mangler miljømål for vannforekomsten. Hvordan skal bedriftene vite hvilket mål de skal jobbe mot?
-

Kunnskap, status og utfordringer i de prioriterte havneområdene

Saksbehandler for de enkelte bedriftene gav en kort orientering om forurensningssituasjonen i vannforekomstene utenfor skipsverftene:

- Ballstad v/ Marit Torsvik
- Blokken v/ Anette Pettersen
- Sandnessjøen og Sandnesvågen v/ Marit Torsvik
- Rognan v/ Anette Pettersen
- Svolvær og Leirosen v/ Trine Moland

Innspill:

- Det ble stilt spørsmål om det kun var verftene som skulle stilles ansvarlig for forurensningen. Brønnøysund havn har f.eks. også tilstandsklasse V (svært dårlig) for TBT. Der har det ikke vært verftsaktivitet. Henningsvær har samme forurensning som Svolvær havn. Verftsaktiviteten i Henningsvær har vært ubetydelig sammenlignet med Svolvær. Tallene er basert på undersøkelsene som ble gjort i forbindelse med rapporten i 2003.
 - Det ble presentert en oversikt over forurensere i Svolvær havn utover skipsverftene. En liste på ca. 40 objekt som har vært med å forurenset Svolvær havn ble presentert. Det ble derfor stilt spørsmål hvorfor 4 skipsverft er utpekt til å kartlegge, lage tiltaksplaner, etc.
 - Viktig å presisere at det er en lang historie med utslipp fra mange kilder i alle havner
 - Hvor lang «holdbarhet» har prøvene fra 2009? Vil det kunne være en nedgang i nivået av miljøgifter til i dag?
 - Hva ligger bak utvelgelsen av de prioriterte verftene?
 - Samkjøring av fylkesmennene?
 - Det er flere store verft på Vestlandet som ikke har etablert oppsamling og rensing av spylevann, dette er konkurransevridende ifht. verftene nordpå.
-

Diskusjon

- Rimelighet
 - o Urettferdig at enkeltbedrifter skal betale?
 - o Urettferdig at kun skipsverft skal betale?
 - o Kan det være aktuelt med spleiselag mellom skipsverft, kommuner og ev. andre?
 - o Økonomiske konsekvenser for bedriftene bør vektlegges

Innspill:

- **Skarvik AS:** Enig i at bedriften har vært med på å forurense, men vi kan ikke selv sette premissene for hvordan prøvetakingen skal foregå. Blir med på spleiselag, men dugnaden må være rettferdig! Urettferdig at noen havner ryddes opp av staten, andre ikke.
- **Sortland kommune:** Vil ikke utelukke et spleiselag, er med i et felles arbeid.
- **Ballstad Slip:** Dette er et kombinert offentlig og privat ansvar. Ser ikke poenget med å lage tiltaksplaner når man ikke vet om man vil bli pålagt tiltak. TBT er forbudt og nivåene er på vei ned. Spylevannsutslipp er en dråpe i havet. Foreslår at man først tar en havn, gjør dette grundig før man går videre til de andre havnene.
- **Nogva Svolvær:** Hvor går grensene for oppryddingen?
- **Are Johansen** (vannområdekoordinator): Alle aktørene skal samarbeide og miljømålene bør ikke overlates til andre, vær med på å definere målene. Viktig å se på hvilke planer som eksisterer for de neste årene i havneområdene i forhold til utdyping, ol.
- **Norsk Industri:**
 - o Generelt ikke mot miljøopprydding, men en del forutsetninger må være oppfylt
 - o Store mangler i datagrunnlaget som må ligge til grunn før en kan utstede pålegg til enkeltvirksomheter og sektorer
 - o Å varsle pålegg om undersøkelser i sedimenter før aktive utslipp fra land er stanset er merkelig. Vedr. Svolvær havn savnes det en redegjørelse for utslippspunkter for kommunale utslipp, aktive og tidligere, og deres betydning for f. eks. kvikksølv.
 - o Det må være et fullstendig bilde før N.I. vil tilrå sine medlemmer å gå med på et spleiselag, dvs. ikke *vilkårlighet* fra myndighetenes side
 - o Ønsker å se deltagelse fra Kystverket o.a. aktuelle aktører
 - o Betydningen av fine vs. grove sedimenter for å tolke spredningsbildet for forurensning ble påpekt.
- **Alstahaug havnevesen:** Naturlig at kommunen, i samarbeid med Fylkesmannen, tar en koordinerende rolle ettersom det er kommunene som har gitt tillatelse til aktivitet ved de ulike havnene. Alstahaug havnevesen stiller seg kritisk til hjemmel for å kunne pålegge tiltaksplaner i sjø.
- **Blokken:** Hvor mye tid skal dette ta? Hva skal tas først? Disse og flere spørsmål bør løftes opp på et politisk nivå.
- **Vågan havnevesen:** Man skal ha respekt for bedriftenes økonomi, dvs. det kreves økonomisk forutsigbarhet.

Konklusjon: *Fylkesmannen sorterer innspillene som har kommet inn, og vil diskutere disse opp mot vår oppdragsgiver Miljødirektoratet. Fylkesmannen stiller seg positiv til at virksomhetene gir en felles uttalelse for det som gjelder generelt i alle havner.*

Vedlegg:

- Lenker til SFT-rapportene som danner grunnlag for prioriteringslisten for skipsverft
- Deltagerliste

SFT-rapportene (grunnlag for prioriteringslisten):

TA-1967/2003, Miljøgifter i havneområder i Nordland

<http://www.miljodirektoratet.no/old/klif/publikasjoner/overvaking/1967/ta1967.pdf>

TA-2044/2004, Kartlegging av skipsverft

<http://www.miljodirektoratet.no/old/klif/publikasjoner/vann/2044/ta2044.pdf>

TA-2145/2006, Forurensning i bunnsedimenter i sjøområder med skipsverft

<http://www.miljodirektoratet.no/old/klif/publikasjoner/vann/2145/ta2145.pdf>

Deltagerliste for høringsmøte - tiltaksplan for forurenset sjøbunn

Tid: Tirsdag den 16. januar 2018, kl. 12:30 – 15:30

Sted: Fylkesmannen i Nordland, møterom Tiuren (3. etg.)

Arr.: Marit Torsvik, Miljøvernavdelinga

Referent: Trine Moland, Miljøvernavdelinga

Virksomhet	Navn	Epost
Alstahaug havnevesen KF	Frank Karlsen	frank@ath-havnevesen.no
Ballstad Slip AS	Roger Abrahamsen	ra@ballstad-slip.no
Blokken Skipsverft AS	Anders Stolz-Rasmussen	anders@blokkenslipsverft.no
Fylkesmannen i Nordland	Anette Pettersen	fmnoape@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Marit Torsvik	fmnomat@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Oddlaug E. Knutsen	fmnooek@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Sveinung Råheim	fmnosra@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Torgeir Fahle	fmnotfa@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Trine Moland	fmnotrm@fylkesmannen.no
Lofoten Sveiseindustri AS	Brynjar Krogstad	brynjar@sveiseindustrien.no
Marhaug O. Slip og Mek. verksted AS	Morten Marhaug	morten@marhaug.no
Nogva Svolvær AS	Per Jonny Sjøstrand	per.sjostrand@nogva.no
Norsk Industri	Sverre A. Høstmark	sverre@norskindustri.no
Saltdal kommune	Ivar Skogset	ivar.skogset@saltdal.kommune.no
Saltdal kommune	Kjetil Stranda	kjetil.stranda@saltdal.kommune.no
Skarvik AS	Marius Løken	marius@skarvik.no
Sortland havn KF	Rune Werner Monrad	rwm@sortland-havn.no
Vannområde Lofoten og Vesterålen	Are Johansen	are.johansen@nlr.no
Vågan havnevesen KF	Ole Osland	ole.osland@vagan.kommune.no
Vågan kommune	Svein Christiansen	svein.christiansen@vagan.kommune.no